

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Aleše Šťastného a soudců JUDr. Tomáše Pirka a JUDr. Markéty Čermínové ve věci

žalobce: **Mgr. P. Ch.**, narozený xxx
bytem xxx, xxx
zastoupený advokátem JUDr. Petrem Veselým
sídlem Nerudova 348, 432 01 Kadaň

proti
žalované: **Česká republika - Ministerstvo práce a sociálních věcí**, IČO 00551023
sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2

o zaplacení částky 290 000 Kč s příslušenstvím,

k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 3. 6. 2022, č. j. 45 C 183/2020-70,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně **se** ve výroku II. o věci samé **potvrzuje** ve správném znění, že **se** žaloba co do částky 290 000 Kč spolu s 10 % úrokem z prodlení ročně z této částky od 29. 10. 2020 do zaplacení **zamítá**; rozsudek soudu prvního stupně **se potvrzuje** ve výroku III. o nákladech řízení.
- II. Žalobce je povinen zaplatit žalované na náhradě nákladů odvolacího řízení 300 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně konstatoval, že rozhodnutím ve věci spojených žádostí ze dne 9. 1. 2015 pod č. j. 2014/64740-112/2, 2104/64742-112/2 a 2014/66029-

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

112/2 MPSV, rozhodnutím ve věci spojených žádostí ze dne 13. 8. 2015 pod č. j. 2014/64740-112/3, 2014/64742-112/3 a 2014/66029-112/3 MPSV, a rozhodnutím ze dne 23. 5. 2017 č. j. MPSV-2015/48342-513/2, bylo porušeno právo žalobce na poskytnutí informací na základě zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím (výrok I), co do částky „210 000 Kč“ (*správně 290 000 Kč, pozn. odvolacího soudu*) s příslušenstvím žalobu zamítl (výrok II) a dále uložil žalované povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 38 135 Kč (výrok III). Takto rozhodl o požadavku žalobce na zaplacení zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou mu ve výroku I. citovanými nezákonnými rozhodnutími žalované, kterými mu odmítla poskytnout informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále též jen „nezákonná rozhodnutí“).

2. Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že žalobce se třemi žádostmi domáhal na žalované poskytnutí informací (seznamu členů rozkladové komise, kteří hlasovali o usnesení návrhu, který byl poté předložen ministryni práce a sociálních věcí ve věci, která se poté stala rozhodnutím ministryně práce a sociálních věcí ze dne 7. 6. 2013, čj. 2013/19456-91/51-1). Rozhodnutím Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 9. 1. 2014, č. j. 2014/64740-112/3, 2014/64742-112/3 a 2014/66029-112/3, byly všechny tři žádosti spojeny do jednoho společného řízení a byly vyřízeny jedním rozhodnutím, přičemž žádost žalobce ze dne 30. 9. 2014, zaevidovaná pod č. j. 2014/64740, byla odmítnuta v plném rozsahu, žádost ze dne 30. 9. 2014, zaevidovaná pod č. j. 2014/64742, byla odmítnuta částečně a žádost ze dne 6. 10. 2014, zaevidovaná pod č. j. 2014/66029, byla odmítnuta v plném rozsahu. Žalobce se následně ve správním soudnictví domáhal zrušení citovaných nezákonných rozhodnutí, která nakonec byla rozhodnutím Nejvyššího správního soudu zrušena. Požadované informace však byly v mezidobí skartovány.
3. Na základě těchto skutkových zjištění posoudil soud prvního stupně věc po právní stránce podle ustanovení § 8 a násl. zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále jen „OdpŠk“, nebo „zákon č. 82/1998 Sb.“). Uvedl, že odpovědnostní titul byl v posuzované věci dán, neboť žalobce žádal třemi žádostmi o poskytnutí blíže specifikovaných informací, které uvedl v žalobě, přičemž tyto mu opakovaně nebyly poskytnuty a až rozhodnutím Nejvyššího správního soudu bylo rozhodnuto, že informace měly být poskytnuty. Tyto informace však byly v mezidobí skartovány. Soud prvního stupně následně uzavřel, že nemajetková újma žalobci v souvislosti s neposkytnutím informací vznikla a zabýval se otázkou formy zadostiučinění. Dospěl k závěru, že v daném případě postačí zadostiučinění ve formě konstatování porušení práva, neboť neposkytnutí požadovaných informací nebránilo žalobci v napsání zamýšleného článku, byť v jiném znění.
4. O náhradě nákladů řízení soud prvního stupně rozhodl podle § 142 odst. 3 o. s. ř., v souladu s nímž žalobci přiznal plnou náhradu nákladů, které v řízení účelně vynaložil.
5. Proti tomuto rozsudku, jeho výroku II., podal žalobce včasné odvolání. Namítal, že pouhé konstatování porušení práva se jeví jako nedostačující, poněvadž investoval hodně energie a vlastních prostředků do toho, aby požadované informace získal. Pouhé konstatování slouží spíše jako urážka, neboť nijak nemotivuje úřad informaci vydat. Dále žalobce zopakoval tvrzení uvedená již před soudem prvního stupně týkající se porušení jeho ústavního práva na informace a označil další rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, se kterými je jeho případ srovnatelný. Závěrem navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
6. Žalovaná navrhla rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný potvrdit.
7. Odvolací soud přezkoumal z podnětu a v mezích podaného odvolání napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 a § 212a o. s. ř.), a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

8. Odvolací soud především odkazuje na podrobné a vyčerpávající odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně, když soud prvního stupně provedl dokazování v dostatečném rozsahu, provedené důkazy hodnotil v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů (§ 132 o. s. ř.) a učinil na jejich základě odpovídající skutkové závěry. V návaznosti na to však soud prvního stupně věc nesprávně právně posoudil.
9. Podle § 8 OdpŠk nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán (odst. 1). Byla-li škoda způsobena nezákonným rozhodnutím vykonatelným bez ohledu na právní moc, lze nárok uplatnit i tehdy, pokud rozhodnutí bylo zrušeno nebo změněno na základě řádného opravného prostředku (odst. 2). Nejde-li o případy zvláštního zřetele hodné, lze nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím přiznat pouze tehdy, pokud poškozený využil v zákonem stanovených lhůtách všech procesních prostředků, které zákon poškozenému k ochraně jeho práva poskytuje; takovým prostředkem se rozumí řádný opravný prostředek, mimořádný opravný prostředek, vyjma návrhu na obnovu řízení, a jiný procesní prostředek k ochraně práva, s jehož uplatněním je spojeno zahájení soudního, správního nebo jiného právního řízení, nebo návrh na zastavení exekuce (odst. 3).
10. Předpokladem vzniku objektivní odpovědnosti státu za škodu, již se nelze zprostit (§ 2 OdpŠk), je současné splnění tří podmínek: 1) nezákonné rozhodnutí nebo nesprávný úřední postup, 2) vznik škody a 3) příčinná souvislost mezi nezákonným rozhodnutím /nesprávným úředním postupem/ a vznikem škody (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 6. 2011, sp. zn. 28 Cdo 5103/2009, proti němuž podaná ústavní stížnost byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2011, sp. zn. I. ÚS 2335/11).
11. Nezbytnou podmínkou odpovědnosti za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím podle § 8 odst. 1 OdpŠk je, aby pravomocné nebo bez ohledu na právní moc vykonatelné rozhodnutí bylo příslušným orgánem jako nezákonné zrušeno či změněno (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 1999, sp. zn. 2 Cdon 129/97, ze dne 29. 4. 2008, sp. zn. 25 Cdo 2598/2006, nebo ze dne 24. 7. 2013, sp. zn. 30 Cdo 443/2013, proti němuž podaná ústavní stížnost byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 10. 12. 2013, sp. zn. I. ÚS 3047/13). Rozhodnutím tohoto orgánu je soud ve sporu o náhradu škody proti státu vázán a není oprávněn sám hodnotit, zda předmětné rozhodnutí je skutečně nezákonné (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 2. 2. 2006, sp. zn. 25 Cdo 2162/2005). Dále platí, že pro založení objektivní odpovědnosti státu za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím není předpokladem porušení právní povinnosti orgánem státu, nýbrž okolnost, že rozhodnutí bylo zrušeno pro nezákonnost (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 8. 9. 2010, sp. zn. 25 Cdo 4379/2007, nebo ze dne 16. 5. 2017, sp. zn. 30 Cdo 3879/2015).
12. Nejvyšší soud také v rozsudku ze dne 7. 6. 2016, sp. zn. 30 Cdo 2238/2014, uvedl, že jelikož odpovědnost státu za nezákonné rozhodnutí je odpovědností objektivní, není rozhodné, zda nezákonné rozhodnutí bylo zrušeno z důvodu procesních vad, pro vady skutkových zjištění nebo pro nesprávné právní posouzení (obdobně srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 5. 2011, sp. zn. 28 Cdo 3940/2009). Z judikatury Nejvyššího soudu tudíž vyplývá, že nezákonností je jak nesprávné právní posouzení otázek hmotněprávních, tak pochybení procesní, mělo-li vliv na správnost rozhodnutí.
13. Je třeba též odkázat na judikaturu Nejvyššího soudu (například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014), podle které jen sama existence nezákonného rozhodnutí nepresumuje vznik imateriální újmy u dotčené osoby. Naopak, v řízení je na žalobci, aby spolu s odpovědnostním titulem tvrdil a prokazoval i existenci skutečností, které lze právně kvalifikovat jako porušení konkrétního práva žalobce, a vznik nemajetkové újmy v příčinné souvislosti s danými skutečnostmi.

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

14. V posuzované věci se žalobce domáhal zadostiučinění za nemajetkovou újmu, která mu měla vzniknout v důsledku shora citovaných nezákonných rozhodnutí, jimiž mu bylo odepřeno právo na informace. Tato rozhodnutí byla nakonec Nejvyšším správním soudem zrušena a bylo řečeno, že požadované informace měly být žalobci poskytnuty. Odpovědnostním titulem zde tedy bylo nezákonné rozhodnutí. Jak vyplývá ze shora citované judikatury Nejvyššího soudu, měl žalobce povinnost tvrdit a prokázat vzniklou újmu, tedy jakým způsobem nemajetková újma zasáhla do jednotlivých sfér života žalobce (profesní, rodinné apod.). Žalobce byl soudem prvního stupně při ústním jednání konaném dne 9. 3. 2022 v souladu s § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř. vyzván, aby doplnil svá tvrzení týkající se konkrétní nemajetkové újmy, která mu měla vzniknout, tedy jakým způsobem nezákonné rozhodnutí zasáhla jednotlivé složky jeho života. Žalobce doplnil svá tvrzení tak, že má postavení společenského hlídacího psa, zajímá se o dění v České republice a publikuje populární články o právních otázkách hlavně ve vztahu k porušení principů dobré správy a právu tělesně postižených. Tím, že mu požadované informace nebyly vydány, nemohl napsat zamýšlený článek způsobem, jakým to měl v úmyslu. Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že žalobce svá tvrzení ohledně vzniku konkrétní újmy a její prokázání dostatečně nedoplnil, když konkrétní újmu přes poučení a výzvu soudu prvního stupně ani netvrdil (např. jakým způsobem ovlivnila život žalobce skutečnost, že článek nemohl napsat zamýšlenou formou apod.). Jeden z předpokladů objektivní odpovědnosti státu za škodu (újmu) tedy v posuzovaném případě splněn nebyl a bylo tedy na místě žalobu zcela zamítnout.
15. Z výše uvedených důvodů proto odvolací soud napadený rozsudek soudu prvního stupně v napadeném výroku o věci samé II. podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný potvrdil, včetně správného výroku o nákladech řízení.
16. Vzhledem k tomu, že při písemném vyhotovení rozsudku soudu prvního stupně došlo ke zjevné nesprávnosti spočívající v nesprávné výši částky, která byla výrokem II. zamítnuta (210 000 Kč), opravil odvolací soud tuto částku na správných 290 000 Kč. Částka 290 000 Kč plně koresponduje s částkou uvedenou v žalobě i s odůvodněním rozsudku, kdy soud prvního stupně nevyhověl požadavku žalobce na finanční zadostiučinění zcela a přiznal mu právo pouze na odškodnění formou konstatování porušení práva.
17. O nákladech odvolacího řízení odvolací soud rozhodl podle § 142 odst. 1 o. s. ř., ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř. Žalovaná dosáhla plného procesního úspěchu i v této fázi řízení a byla jí proto přiznána náhrada nákladů řízení, které jsou tvořeny podle § 1 a § 3 vyhl. č. 254/2015 Sb. třemi paušálními náhradami po 300 Kč za vyjádření k odvolání a účast na odvolacím jednání.
18. Ve výroku I. o věci samé zůstal rozsudek soudu prvního stupně nedotčen, neboť v tomto rozsahu nebyl odvoláním napaden (§ 206 odst. 2 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** v části, kterou byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně v zamítavém výroku II. o věci samé, podat dovolání k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu prvního stupně ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení; jinak dovolání přípustné **není**; přípustnost dovolání přezkoumá za podmínek stanovených v § 237 o. s. ř. odvolací soud.

Praha 18. ledna 2023

JUDr. Aleš Št'astný v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.